

Utkast

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet ändras så att övergångstiden för förverkligande av det sätt att lämna nödmeddelanden som möjliggör realtidstext förlängs till den maximitid som Europeiska unionens lagstiftning tillåter.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 december 2025.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
3 Målsättning	4
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	5
4.1 De viktigaste förslagen.....	5
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	5
5 Alternativa handlingsvägar och deras konsekvenser	5
6 Remissvar	5
7 Ikraftträdande.....	5
LAGFÖRSLAG	7
Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet.....	7
BILAGA	8
PARALLELLTEXT	8
Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet.....	8

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

Lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010) ändrades 2023 genom lagen om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet (106/2023). I och med ändringen fogades till lagen bestämmelser om hur Nödcentralsverket ska svara på det allmänna nödnumret och om numrets tillgänglighet. Enligt den nya 10 a § ska Nödcentralsverket svara på sådana nödmeddelanden till det allmänna nödnumret 112 som består av realtidstal eller realtidstext.

Det att nödmeddelanden sänds i form av realtidstext innebär att den som sänder nödmeddelandet och nödcentralen kommunicerar med varandra i text som förmedlas tecken för tecken. Tjänsten är i synnerhet avsedd för personer som har utmaningar med hörseln eller talet, men den ska ändå vara öppen för alla anmälare. Genom ändringen genomfördes Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/882 om tillgänglighetskrav för produkter och tjänster, nedan tillgänglighetsdirektivet.

Lagen om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet (106/2023) träder i kraft den 28 juni 2025. I lagens ikraftträdandebestämmelse konstateras det ändå att svaren på det allmänna nödnumret ska bringas i överensstämmelse med 10 a § i den lagen före utgången av år 2025. Nödcentralsverket ska därmed inom den nämnda tidsfristen göra det möjligt att sända och svara på nödmeddelanden genom realtidstext. Efter att lagen stiftades har Nödcentralsverket dock meddelat att det krävs mer tid för att förverkliga lösningen med realtidstext än vad Nödcentralsverket bedömde vid beredningen av lagändringen. Enligt Nödcentralsverket kommer man inte att kunna ta i bruk realtidstext inom den övergångstid som föreskrivs i lagen.

Tillgänglighetsdirektivet tillåter att övergångstiden för förverkligande av realtidstext förlängs till den 28 juni 2027. Eftersom det inte är möjligt att ta i bruk realtidstext inom den föreskrivna övergångstiden, är det ändamålsenligt att förlänga den övergångstid som föreskrivs i den nationella lagen så att den motsvarar maximitiden enligt tillgänglighetsdirektivet.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid inrikesministeriet.

Utkastet till proposition var på remiss från den xx xxxx till den xx xxxx.

Beredningsunderlaget till propositionen finns i den offentliga tjänsten under adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod [SM039:00/2024](#).

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Enligt 10 a § 1 mom. i lagen om nödcentralsverksamhet ska Nödcentralsverket svara på sådana nödmeddelanden till det allmänna nödnumret 112 som består av realtidstal eller realtidstext. Nödcentralsverket kan också svara på nödmeddelanden som sänts på något annat sätt som möjliggör interaktion mellan den som sänder meddelandet och Nödcentralsverket. Enligt 2 mom. ska Nödcentralsverket på det allmänna nödnumret 112 svara med användning av samma kommunikationssätt som nödnumret kontaktats med. Om Nödcentralsverket möjliggör att ett nödmeddelande sänds med videobild, ska Nödcentralsverket svara på meddelandet med talkommunikation, text och video som synkroniseras i en totalkonversation. Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om tekniska krav och standarder när det gäller svaren på det allmänna nödnumret 112 utfärdas genom förordning av statsrådet. I 10 b § konstateras det att tillsynen över efterlevnaden av de tillgänglighetskrav som anges i 10 a § utövas av inrikesministeriet.

Bestämmelserna grundar sig på tillgänglighetsdirektivet, där det i artikel 4.8 och i avsnitt V i bilaga I föreskrivs att medlemsstaterna ska säkerställa att den lämpligaste alarmeringscentralen besvarar nödkommunikation till det gemensamma europeiska larmnumret 112 korrekt på det sätt som bäst passar den nationella organisationen av larmsystem och med samma kommunikationsmedel som den mottagits genom, nämligen med användning av synkroniserad talcommunication och text (inbegripet realtidstext) eller, om video tillhandahålls, talcommunication, text (inbegripet realtidstext) och video som synkroniseras i en totalkonversation. Enligt artikel 31.3 i tillgänglighetsdirektivet får medlemsstaterna besluta att tillämpa bestämmelserna om dessa skyldigheter senast från och med den 28 juni 2027.

Bestämmelser om nödtextmeddelanden finns i 13 b § i lagen om nödcentralsverksamhet, som upphävs den 28 juni 2025. Enligt paragrafen kan ett nödmeddelande skickas som ett nödtextmeddelande endast av den som har registrerat sig för tjänsten. En person som är under 18 år kan registreras av vårdnadshavaren eller av någon annan intressebevakare. En minderårigs egen registreringsansökan ska åtföljas av vårdnadshavarens samtycke. Registreringen är i kraft högst två år i sänder från den tidpunkt då sökanden fick ett meddelande om att registreringen har godkänts. Om en person som inte har registrerats skickar ett nödmeddelande som ett nödtextmeddelande, ska Nödcentralsverket skicka personen ett svarsmeddelande. Svarsmeddelandet ska innehålla en uppmaning att ringa ett nödsamtal samt anvisningar för registrering. Enligt paragrafen får närmare bestämmelser om förfarandet för registrering och förfarandet för mottagning av registrering utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Bestämmelser om registret över användare av nödtextmeddelanden finns i 25 a § i lagen om nödcentralsverksamhet. Nödcentralsverket för registret för att användarna ska kunna identifieras. Även denna paragraf upphävs den 28 juni 2025.

Det att bestämmelserna upphävs innebär inte att möjligheten att sända nödmeddelanden i form av nödtextmeddelanden avskaffas. Nödcentralsverket kommer att upprätthålla möjligheten att sända nödtextmeddelanden. Det enda som slopas är skyldigheten att registrera sig för tjänsten. I och med att bestämmelserna upphävs blir det lättare att använda nödtextmeddelanden, eftersom skyldigheten att registrera sig på förhand och kravet på att förnya registreringen vartannat år de facto har haft en begränsande inverkan på användningen av nödtextmeddelanden.

Den nya 10 a § förutsätter att nödmeddelanden kan lämnas genom realtidstext. Detta innebär att nödcentralsjourhavanden i realtid, tecken för tecken, ser den text som den som sänder nödmeddelandet skriver, och på motsvarande sätt att den som sänder nödmeddelandet i realtid ser den text som nödcentralsjourhavanden skriver. Lösningen med realtidstext är i synnerhet avsedd för personer som har utmaningar med hörseln eller talet och som hittills har sänt nödmeddelanden genom att använda nödtextmeddelanden. Tjänsten ska ändå vara öppen för alla och inte kräva att man registrerar sig på förhand.

3 Målsättning

Propositionen syftar till att säkerställa en tillräcklig övergångstid för ibruktagandet av funktionen med realtidstext för svar på det allmänna nödnumret 112 och för numrets tillgänglighet genom att utnyttja hela den övergångstid på två år som tillgänglighetsdirektivet tillåter.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Genom den föreslagna lagändringen förlängs övergångstiden för ibruktagandet av realtidstext för sändande av nödmeddelanden. Enligt förslaget ändras 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet (106/2023) så att svaren på det allmänna nödnumret ska bringas i överensstämmelse med 10 a § i den lagen senast den 28 juni 2027. Med andra ord ska Nödcentralsverket senast den dagen ha tagit i bruk svar på nödmeddelanden till det allmänna nödnumret 112 genom realtidstext.

Enligt den gällande ikraftträdandebestämmelsen ska svar på det allmänna nödnumret genom realtidstext tas i bruk senast den 31 december 2025. I och med den föreslagna ändringen får Nödcentralsverket cirka 1,5 år tilläggstid för förverkligandet av lösningen för realtidstext i enlighet med 10 a §.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Propositionen har inga ekonomiska konsekvenser.

I och med propositionen får Nödcentralsverket cirka 1,5 år tilläggstid för förverkligandet av realtidstext för svar på nödmeddelanden. Om man gick in för att inte genomföra den föreslagna lagändringen, finns det risk för att Nödcentralsverket skulle agera lagstridig efter den 31 december 2025, eftersom det är sannolikt att man inte lyckas ta i bruk realtidstext då.

Lösningen för nödmeddelanden genom realtidstext är avsedd i synnerhet för personer som har utmaningar med hörseln eller talet. Propositionen har konsekvenser för dessa personer, eftersom tidsfristen för ibruktagandet av realtidstext för sändande av nödmeddelanden skjuts fram med cirka 1,5 år i och med den föreslagna lagändringen. Det ska ändå fortsättningsvis att vara möjligt att sända nödmeddelanden i form av textmeddelande. Den skyldighet att registrera sig som är en förutsättning för användningen av nödtextmeddelanden slopas den 28 juni 2025, vilket gör att det från och med den dagen kommer att vara enklare att använda nödtextmeddelanden.

5 Alternativa handlingsvägar och deras konsekvenser

Ett alternativ skulle vara att bevara nuläget. Då skulle Nödcentralsverket emellertid handla i strid med lagen, om verket inte lyckas ta i bruk lösningen med realtidstext inom den övergångstid som föreskrivs i lagen, det vill säga före utgången av år 2025. Ett annat alternativ skulle vara att förlänga övergångstiden för en kortare tid än den maximitid som tillgänglighetsdirektivet tillåter. Detta alternativ är ändå inte ändamålsenligt, eftersom hela den övergångstid som tillgänglighetsdirektivet tillåter enligt nuvarande bedömningar kommer att behövas för förverkligandet av lösningen med realtidstext.

6 Remissvar

7 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft den 1 december 2025.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet (106/2023) 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Svaren på det allmänna nödnumret ska bringas i överensstämmelse med 10 a § i lagen om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet (106/2023) senast den 28 juni 2027.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ändring av lagen om nödcentralsverksamhet (106/2023) 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen som följer:

Gällande lydelse

Svaren på det allmänna nödnumret ska
bringas i överensstämmelse med 10 a § i
denna lag före utgången av år 2025.

Föreslagen lydelse

Svaren på det allmänna nödnumret ska
bringas i överensstämmelse med 10 a § i *lagen*
om ändring av lagen om nödcentralsverksam-
het (106/2023) senast den 28 juni 2027.

Denna lag träder i kraft den 20 .
